

توسل

محمد باقر اسعدی

پیرمردی بود بعد از سالیان دراز برای بار نخست مدینه آمده بود دلش سخت شکست اشک‌هایش ریخت بی‌اختیار به ضریح چسبیده بود زار زار گریه می‌کرد و مرتب بوسه می‌زد ناگاه صدای وحشتناکی شنید ترک ترک و پتک محکمی بر سرش خورد چشمانش سیاهی رفت و نقش زمین شد مردم دورش جمع شدند اما از هوش رفته بود.

در اینجا مطلبی ذهن را مشغول می‌سازد و آن اینکه توسل آیا معنای شریک قراردادن برای خداوند می‌باشد؟

معنای توسل

توسل یعنی وسیله قراردادن شخص برای رسیدن به مطلبی می‌باشد.

به این صورت که بنده خطاکار اگر نتوانسته حق عبادت خالق را ادا کند و یا اشتباهی مرتکب شده که می‌خواهد جبران نماید برای نزدیک شدن به رضایت پروردگار جلب نظر او عزیزترین و بهترین بندگان او را واسطه قرار می‌دهد.

توسل در قرآن

قرآن می‌فرماید: «یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیله» (سوره مائده، آیه ۳۵)

یعنی ای کسانی که ایمان آورده‌اید تقوا پیشه کنید و به سوی خداوند واسطه‌ای آورید نکته مهم در آیه همان توسل به مقربین خداوند می‌باشد که خداوند اولاً فرموده‌اند: از گناهان بپرهیزید و ثانیاً با تمام تقوا، انسان نیاز به یک واسطه‌ای دارد که از مقربین درگاه ایزد یکتا باشد. همانطور که قرآن بیان می‌کند فرزندان یعقوب هم هنگام پشیمانی از گناه خود به یعقوب گفتند: «یا ابانا استغفر لنا ذنوبنا انا كنا خاطئين» (سوره یوسف، آیه ۹۷)

یعنی ای پدر از خدا برای اشتباهاتمان طلب عفو نما که ما از خطاکاران بودیم.

توسل به ارواح انبیا

هم چنین استمداد از ارواح پیامبر یا دیگر مقربین خداوند همان توسل می‌باشد زیرا مرگ انتقال روح از بدنی به بدن دیگر است و حقیقت انسان به روح می‌باشد و هنگامی که به زیارت گذشتگان می‌رویم و سلام می‌دهیم هم می‌شنوند و هم جواب می‌دهند همانطور که خداوند به پیامبرش می‌گوید:

«وَأَسْئَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مَنْ رَسَلْنَا اجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ الْهَاتِئِنَّا يَعْبُدُونَ» (سوره زخرف، آیه ۴۵)

یعنی ای رسول ما از پیامبران پیش پیرس آیا غیر از خدای رحمان خدایی قرار دادیم که مورد پرسش قرار گیرند مقصود این است که ارواح هم می‌شنوند و هم می‌بینند و حتی جواب هم می‌دهند و در جای دیگر قرآن می‌فرماید: به کسانی که در راه خدا کشته شده‌اند مرده نگوئید آنان زنده‌اند ولی شما احساس نمی‌کنید. (سوره بقره، آیه ۱۵۴)

بوسیدن ضریح

حتی تبرک جستن به ضریح مطهر انبیا و اولیای الهی هم با توحید منافاتی ندارد ما آن آهن یا سنگ را که نمی‌پرستیم بلکه ابراز محبت به صاحب آن قبر می‌کنیم. زیرا بوسیدن ضریحی که متعلق به دوستان خداست یک نوع علاقه به صاحب قبر است و این یک امر فطری می‌باشد که انسان هر چه را دوست دارد متعلقات آن را هم دوست دارد و این تبرک جستن هم می‌باشد همانطور که یعقوب نبی به واسطه پیراهن یوسف شفا گرفت و بینا شد درحالی که پیراهن یک شیء بی جان است اما صاحب پیراهن در واقع به اذن خدا شفا داده است و اینطور قرآن می‌فرماید: «فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ الْفَاقَهُ عَلِيٌّ وَجْهَهُ فَارْتَدَّ بِصِيرًا» (سوره یوسف، آیه ۹۶) و چون بشارت دهنده آمد آن پیراهن را به رخسار یعقوب افکند ناگهان بینا شد این نبود مگر با اراده خداوند و توجه او به یوسف و آنچه متعلق به او بود.

آری زیارت قبور یک امر فطری است که سیره رسول اکرم هم می‌باشد. که رسول اکرم فرمودند: قبرها را زیارت کنید؛ زیرا زیارت قبور مایه یادآوری سرای دیگر است. حضرت قبر مادر خود را زیارت می‌کرد و بر سر مزارش می‌گریست و هنگامی که به زیارت قبور می‌رفت به آن‌ها سلامی می‌داد و با آنان به محبت می‌نشست حتی زنان را هم از زیارت منع نمی‌کرد.